

Obecní živnostenský úřad informuje – živnost „**Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru**“

Dne **1.1.2011** nabyt účinnosti zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, který kromě jiného novelizoval zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

Zákon o spotřebitelském úvěru zavedl novou ohlašovací živnost „**Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru**“. Do obsahové náplně uvedené živnosti spadají činnosti spojené s poskytováním nebo příslibem spotřebitelského úvěru, jímž se rozumí odložené platby, půjčky, úvěry nebo jiné obdobné finanční služby spotřebiteli věřitelem nebo zprostředkovatelem podle zákona o spotřebitelském úvěru.

Do 1.1.2011 bylo možné provádět výše uvedené činnosti na základě živnostenského oprávnění pro ohlašovací živnost volnou s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ v rámci oboru činnosti č. 47. „Zprostředkování obchodu a služeb“ a č. 70. „Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy“. Po nabytí účinnosti zákona o spotřebitelském úvěru je možné v rámci živnosti volné poskytovat pouze takové úvěry, které nejsou spotřebitelským úvěrem ve smyslu citovaného zákona.

V ustanovení § 2 zákona o spotřebitelském úvěru jsou vymezeny **činnosti** spojené s odloženými platbami, půjčkami, úvěry nebo jinými obdobnými finančními službami, na které se citovaný **zákon nevztahuje**. Z působnosti zákona o spotřebitelském úvěru jsou vyloučeny půjčky nebo úvěry poskytnuté pro účely bydlení, které jsou zajištěny zástavním právem k nemovitosti a jejichž účelem je nabytí vlastnictví nemovitosti nebo vypořádání vlastnických práv k nemovitosti, nabytí členství v bytovém družstvu či změna stavby nebo její připojení k veřejným sítím. Vyloučeny jsou rovněž půjčky nebo úvěry sloužící ke splacení, resp. refinancování úvěru nebo půjčky, která financovala některý z výše uvedených účelů. Citovaný zákon se dále nevztahuje na poskytování finančních služeb sjednaných v podobě nájmu věci nebo leasingu, u kterých není sjednáno právo nebo povinnost koupě předmětu smlouvy po uplynutí určité doby. Zákon o spotřebitelském úvěru se rovněž nevztahuje na půjčky nebo úvěry poskytnuté bez úroku nebo jakékoli úplaty, na smlouvy o průběžném poskytování služeb nebo dodávání zboží, za které spotřebitel může platit v průběhu jejich poskytování (splátkový prodej), ani na půjčky nebo úvěry, jejichž celková hodnota je nižší než 5 000,- Kč nebo vyšší než 1 880 000,- Kč. V zájmu zamezení možnosti obcházet zákon tím, že by pro jeden obchodní případ bylo sjednáno více smluv, ve kterých se sjednává spotřebitelský úvěr na částku nižší než 5 000,- Kč, považuje se za smlouvu, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, ta smlouva, v níž se dosáhne nebo přesáhne částka 5 000,- Kč a všechny následující smlouvy uzavřené mezi tímž věřitelem a spotřebitelem v období 12 měsíců, na jejichž základě jsou poskytovány finanční prostředky na stejný nebo obdobný účel. Z působnosti zákona o spotřebitelském úvěru jsou dále vyloučeny půjčky nebo úvěry, které nabízí zaměstnavatel svým zaměstnancům jako vedlejší činnost, a to za předpokladu, že jsou poskytovány s roční procentní sazbou nákladů nižší než jsou sazby obvykle nabízené na trhu a že nejsou obecně nabízeny veřejnosti. Dále jsou z působnosti zákona vyloučeny půjčky nebo úvěry, které jsou sjednány s obchodníkem s cennými papíry nebo bankou a jejichž účelem je provedení operace s investičním nástrojem. Zákon se též nevztahuje na bezplatné odložení platby a na bezplatné odložení platby stávajícího dluhu, na půjčky nebo úvěry, které jsou poskytovány omezenému okruhu osob ve veřejném zájmu na základě jiného právního předpisu a jež jsou poskytovány bezúročně nebo s úrokovými sazbami nižšími než jsou obvykle nabízeny na trhu (např. při řešení následků povodní apod.), a na finanční služby, při jejichž poskytnutí je věřiteli přenechána movitá věc a věřiteli nevzniká právo na vrácení peněz (provozování činnosti zastaváren). Z působnosti zákona o spotřebitelském úvěru jsou rovněž vyloučeny úvěry a půjčky, které jsou předmětem smíru uzavřeném před soudem nebo jiným příslušným orgánem.

V § 26 zákona o spotřebitelském úvěru jsou stanovena přechodná ustanovení, podle kterých podnikatel, který ke dni nabytí účinnosti citovaného zákona poskytoval nebo zprostředkoval spotřebitelský úvěr v rámci živnosti ohlašovací volné „Výroba, obchod a

služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“, může v této činnosti pokračovat po dobu 1 roku ode dne nabytí účinnosti citovaného zákona. Pokud před uplynutím této doby podnikatel oznámí, že **hodlá** v provozování této činnosti **pokračovat**, a **doloží** živnostenskému úřadu **doklady prokazující splnění odborné způsobilosti** pro živnost vázanou „Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru“, živnostenský úřad provede zápis do živnostenského rejstříku a vydá podnikateli výpis; tento úkon nepodléhá správnímu poplatku. Marným uplynutím této doby oprávnění k poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru zaniká.

Podnikatelé, kteří doposud vykonávají činnost spočívající v poskytování nebo zprostředkování spotřebitelských úvěrů na základě živnostenského oprávnění pro ohlašovací živnost volnou, a kteří hodlají v provozování této činnosti pokračovat, musí prokázat, že před nabytím účinnosti zákona o spotřebitelském úvěru (tj. před 1.1.2011) skutečně **vykonávali činnost** spočívající v **poskytování nebo zprostředkování spotřebitelských úvěrů**. Dokladem je např. smlouva o obchodním zastoupení.

Dne **1.7.2011** nabyl účinnosti zákon č. 180/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Touto novou právní úpravou dochází k rozšíření působnosti finančního arbitra, který je specifickým státním orgánem určeným pro řešení vymezeného okruhu sporů mezi zákonem uvedenými osobami, i **na oblast spotřebitelského úvěrování**. Okruh povinných osob, na které se zmíněný zákon vztahuje, byl **doplněn o zprostředkovatele při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru**. Tyto osoby („instituce“) jsou v souladu s ustanovením § 19 citované novely zákona o finančním arbitrovi povinny arbitrovi nejpozději ke dni, od něhož jsou oprávněny vykonávat svou činnost, poskytnout své zákonem dané identifikační údaje. Tuto informační povinnost mohou splnit i na formuláři vydaném arbitrem, který je zveřejněn na internetových stránkách **www.finarbitr.cz**. Jak vyplývá z přechodných ustanovení k citované novele zákona o finančním arbitrovi, instituce, které dosud nebyly povinny splnit informační povinnost uvedenou v § 19 zákona, ji musí splnit nejpozději **do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti novely zákona**. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že povinnost splnit svou informační povinnost vůči finančnímu arbitrovi se vztahuje jak na stávající podnikatele vykonávající činnost nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru **na základě živnostenského oprávnění** pro živnost vázanou s předmětem podnikání „**Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru**“, tak i na podnikatele podnikající dosud na základě živnostenského oprávnění pro ohlašovací živnost volnou s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ v rámci oboru činnosti č. 47. „Zprostředkování obchodu a služeb“ nebo v rámci oboru činnosti č. 70. „Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy“. Uvedené podnikatelské subjekty jsou povinny předmětnou informační povinnost splnit **nejpozději do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti novely zákona**, a po tomto termínu vždy nejpozději ke dni vzniku svého živnostenského oprávnění pro shora citovanou vázanou živnost.

Ing. Blanka Šromová, Obecní živnostenský úřad Kostelec nad Orlicí